

Štórski ŽELEZAR

Leto XIX.

1979

MAJ

št. 10

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

Ob 60-letnici KPJ in ZKJ

Letos slavimo pomembne jubileje, preteklo je namreč 60 let od ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije, Zveze komunistične mladine Jugoslavije in revolucionarnih sindikatov. Ob vsakodnevni problemih, ki spremljajo naš hiter družbeni razvoj, ne hote pozabljamo na vso veličino revolucije in korenito preobrazbo domovine in družbe, ki smo jo dosegli. Zato je prav, da se ob takšnih in podobnih jubilejih ozremo na prehojeno pot, ki je obeležena z velikimi nepretrganimi bitkami, ogromnimi žrtvami in odločilnimi zmagami.

Ustanovitev Komunistične partije Jugoslavije je zgodovinska prelomnica v stalnem boju ljudskih množic naše domovine proti zatiranju in izkoriščanju ter boljšemu in srečnejšemu življenju. Jugoslavija je država, sestavljena iz več narodov in narodnosti. Njeni narodi so do leta 1918 živeli v več različnih državah. Njihova narodnostna zgodovina ima razen nekaj podobnosti vsaka svoje specifične pogoje. V teh neenakih pogojih so se posamezni narodi razvijali in borili za uveljavljanje svojega položaja, ki je ostal neenak tudi po ustanovitvi skupne države. Vse to je moralo vplivati na delavsko gibanje, ki se je leta 1919 iz več delov, nastalih v različnih družbenih okoljih, strnilo v eno. To se je zgodilo na kongresu zedinjenja od 20. do 23. aprila v Beogradu. Tega kongresa se je udeležilo 432 delegatov, ki so predstavljali organizirane člane delavskega gibanja iz vse države, razen iz Slovenije. Kongres je sklenil, da se bo nova enotna stranka imenovala Socialistična delavska stranka Jugoslavije (komunistov). Delegati so sprejeli program in statut stranke, v katerem je poudarjeno, da je stranka enotna, ne pa zveza strank, in da je njena enotnost izražena v skupnem kongresu in partijskem svetu kot centralnem vodilnem organu. Sprejeta je bila resolucija o agrarnem vprašanju, v kateri se zahteva odprava fevdalnih ostankov in brezplačna razdelitev zemlje kmetom.

Na koncu je kongres izvolil Centralni strankin svet in za glavnega sekretarja je bil izvoljen Filip Filipović. Kongres zedinjenja je bil odločilni dogodek v zgodovini jugoslovanskega razrednega delavskega gibanja, ker je bila na njem ustanovljena enotna revolucionarna delavska stranka in ker je v osnovi sprejel revolucionarnost delavskega

gibanja. Ta revolucionarna usmerjenost je bila bolj posledica borbenega razpoloženja jugoslovanskega delavskega razreda, vpliva velikih zmag proletariata v Rusiji in na Madžarskem ter revolucionarnih pretresov po vsej Evropi, kot pa poznavanje marksistično-leninističnega revolucionarnega nauka in njegove uporabe v jugoslovanskih razmerah. To se odraža v nedoslednosti kongresnih sklepov, kjer se izkazuje popolno nerazumevanje narodnostnega vprašanja kot enega glavnih vprašanj proletarske revolucije v jugoslovanski državi več narodov in narodnosti, ki se je že od vsega začetka gradila na zatiranju posameznih narodov. Novoustanovljena enotna delavska stranka se je takoj vključila v mednarodno delavsko gibanje s tem, ko je vstopila v članstvo Tretje komunistične internacionale. Tako je bila ustanovljena enotna Delavska socialistična stranka Jugoslavije (komunistov) in s tem podani temelji za enotno revolucionarno borbo vsega delavstva. Na kongresu zedinjenja niso sodelovali predstavniki iz Slovenije. Takoj se postavi vprašanje, kaj je bilo temu vzrok? Odgovor na to vprašanje moramo poiskati v razmerah, ki so takrat vladale na tem območju.

Delavstvo slovenskih dežel je bilo vključeno v skupno avstrijsko socialdemokratsko stranko že od njene ustanovitve leta 1889 in je postalo z njo del na novo ustanovljene Druge internacionale. Po delitvi skupne avstrijske socialdemokratske stranke po narodnostih se je leta 1896 ustanovila v Ljubljani Jugoslovanska socialdemokratska stranka. Ta stranka je organizirala delavstvo v slovenskih deželah pa tudi v Istri in Dalmaciji. Njeno jedro je bilo slovensko. Poleg Ljubljane je postal Trst drugo središče njenega delovanja. Ko je prišlo do kongresa zedinjenja, se je v Sloveniji, predvsem pa v njenem primorskem delu, ki je bil pod okupacijo Italije, celotna organizacija že od začetka usmerila revolucionarno. K temu je pripomoglo pričakovanje, da bo proletarska revolucija v Italiji rešila narodnostni problem Slovencev in Hrvatov. Za udeležbo na kongresu zedinjenja v Beogradu je prišla v poštev le socialdemokratska organizacija v jugoslovanskem delu Slovenije. Ta ni poslala svojih delegatov v Beograd, ker se levičarji niso mogli uveljaviti, ločitev med desnico in

*TITU za 87. rojstni dan
iskrene čestitke*

levo pa še ni bila izvedena. S tem je bilo delavstvo v Sloveniji začasno politično osamljeno. Prelom je nastal v naslednjem letu, ko je revolucionarna stranka najprej ustanovila revolucionarno delavsko stranko za Slovenijo, kasneje pa komunistično stranko v Sloveniji kot sestavni del enotne Socialistične delavske stranke Jugoslavije (komunistov).

Na drugem kongresu v Vukovaru od 20. do 24. junija 1920 je stranka spremenila ime v Komunistično partijo Jugoslavije. S tem je bilo združeno celotno revolucionarno krilo delavskega razreda Jugoslavije. Sprememba imena stranke je bila v skladu s programom, ki ga je kongres sprejel. Le-ta ugotavlja, da je kapitalizem vstopil v imperialistično fazo razvoja in v dobo proletarske revolucije. V takšnem položaju se bo jugoslovanska Komunistična stranka, kot članica komunistične internacionale, borila za zlom buržoaznega državnega aparata, uničenje kapitalističnega reda in za svetjsko republiko Jugoslavijo.

Komunistična partija Jugoslavije je nadaljevala revolucionar-

no pot, začrtano na prvih kongresih, skozi težke boje in velike izgube njenih najboljših revolucionarjev, ki je niso omajale. Nasprotno, v teh bojih se je kalila, rastla in končno naše narode in narodnosti pripeljala skozi NOB in socialistično revolucijo do zmagovite poti v socializem.

Največji sin naših narodov, revolucionar in borec, tov. TITO je nedavno dejal:

»Na dolgi poti, ki smo jo prehodili, ni manjkalo težav in zahtev, bile so ovire, ki so nam jih zastavljali drugi in napake, ki smo jih delali sami. Toda v bistvu je ta pot bila in ostala pravilna in svetla. Naša revolucija mora ostati takšna, kakršna je vselej bila; neomajna v temeljnih opredelitvah, humana v prizadevanjih, da stalno širi prostoro človekove svobode in nepomerljiva do tistih, ki bi hoteli ogroziti njene pridobitve. Dolžnost nas vseh je, da izrazimo priznanje tistim rodovom, ki so zvesto služili ciljem revolucije. Z najglobljo hvaležnostjo se moramo spominjati vseh revolucionarjev in borcev, ki so dali vse, tudi svoje življenje, za to, kar mi danes imamo.

SANACIJSKI UKREPI

V zvezi z ekonomsko problematiko proizvodnje traktorjev v Štorah je bila zadnje čase izredno aktivna dejavnost vodstva DO Železarne Štore in TOZD tovarne traktorjev pri vseh merodajnih forumih, da bi čimprej sanirali tako stanje.

čile TOZD tovarni traktorjev normalno poslovanje.

Kot prvi ukrep v reševanju je bil skupni sestanek na Izvršnem svetu SR Slovenije v Ljubljani dne 4. maja 1979, ko je podpredsednik IS SRS tov. Zvone DRAGAN sprejel delegacijo Fiata, Že-

SOZD Slovenske železarne in vsem družbenopolitičnim predstavnikom Železarne Štore.

Navedeno problematiko posredujemo v nadaljevanju tega sestavka z namenom, da se celotni kolektiv Železarne Štore seznanijo o dejanskem stanju in akcijah, ki so v teku.

Za projekt proizvodnje traktorjev po licenci FIAT je bila 21. 7. 1972 podpisana pogodba med firmo FIAT in Železarno Štore o dolgoročnem industrijskem sodelovanju v proizvodnji in medsebojni dobavi traktorjev in njihovih delov. Z dodatkom k pogodbi z dne 12. 12. 1973 je bila podpisana tudi pogodba o skupni naložbi firme FIAT, ki se je z dvema nadaljnjima aneksoma v letu 1974 z zneskom povečevala, tako da je udeležba FIAT v skupni naložbi po končani izgradnji znašala 20 %.

Dne 7. 12. 1972 je bila pogodba o dolgoročnem sodelovanju Štore—FIAT odobrena s strani zveznega sekretariata za gospodarstvo, dne 5. 4. 1974 pa še odobrena pogodba o sovlaganju FIAT s strani istega sekretariata. Dne 11. 9. 1974 je zvezni komite za energetiko in industrijo odobril povečanje udeležbe FIAT.

Na obe pogodbi so dali svoje soglasje samoupravni organi Železarne Štore, kakor tudi Slovenskih železarn. V letu 1974 je potekala obravnava investicijskega programa v Ljubljanski banki, tako da je bila ob koncu leta 1974 rešena celotna finančna konstrukcija.

V letih 1975 in 1976 se je izvajala investicijska izgradnja, ki je bila v začetku leta 1977 zaključena s pričetkom prve poskusne proizvodnje konec februarja 1977. Nazivna kapaciteta tovarne traktorjev je 10.500 kom. traktorjev letno, moči 42 KM, tipa 402 in 404 ter moči 30 KM tipa 300.

Celoten koncept dolgoročne proizvodne kooperacije in skupne naložbe s firmo FIAT, sloni na proizvodnji sodobnih tehnično najkvalitetnejših traktorjev za prodajo v Jugoslaviji, v Zahodni Evropi, velike možnosti pa obstajajo za plasma v dežele v razvoju.

Poudariti moramo, da je firma FIAT ves čas izgradnje in časa poskusne proizvodnje nudila veliko pomoč za realizacijo skupnega projekta, zlasti še v izobraževanju kadrov, organizacijskih zadevah in drugih predlogih z željo, da se doseže sodobna tovarna, ki bo imela pomembno mesto ne samo v jugoslovanskem, temveč tudi v evropskem merilu. Trajen interes FIAT je prevzem 50 % proizvodnje traktorjev iz Štor za prodajo preko svoje trgovske mreže v Zahodno Evropo.

Tovarna traktorjev je kot delovna organizacija v ustanavljanju pričela s poskusno proizvodnjo spomladi leta 1977 in v prvem letu svoje proizvodnje izdelala 1.560 traktorjev. V letu 1978 je bilo izdelanih 4.100 traktorjev, čeprav ja bilo planiranih 5.400 komadov. Pri nazivni kapaciteti 10.500 traktorjev pomeni v letu 1978 to samo 40 % dosežene polne kapacitete. Tovarna traktorjev je

bila s 1. 7. 1978 konstituirana kot TOZD Železarne Štore.

V zaključnem računu TOZD tovarna traktorjev je prikazana izguba v višini 24.929.000 din. Povedati pa je treba, da je dejanska izguba v letu 1978 višja, ker so ostale TOZD, zlasti TOZD jeklarne in valjarne že med letom pokrile stroške tečajnih razlik in obresti za devizne kredite, kakor tudi odstopile dohodek od interne banke Slovenskih železarn. Celotna izguba v letu 1978 znaša 41.329.095 din. Izgubo, izkazano v zaključnem računu, je pokrila delovna organizacija z lastnimi sredstvi rezerv TOZD v višini 80 odstotkov sovlagateljskega deleža ter začasno tudi v višini 20 % deleža poslovnega partnerja FIAT Torino, ki bo svoj delež pokrili nekoliko kasneje zaradi daljšega postopka pri italijanskih finančnih organih.

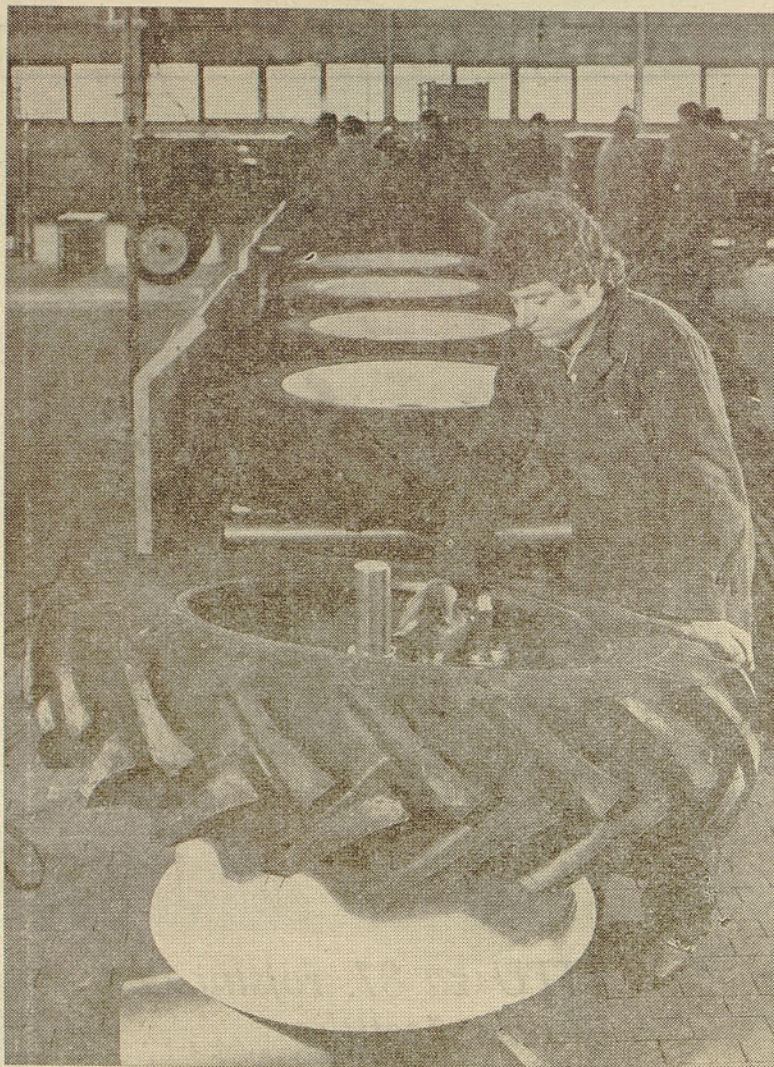
Vzroke za doseženo izgubo v letu 1978 lahko strnemo v naslednjih točkah:

1. **Slaba materialna oskrba.** Kljub velikim naporom v dogovarjanju s kooperanti v Jugoslaviji za povečanje posameznih komponent za traktor, kakor tudi za osvajanje novih komponent, ki bi zmanjševale potrebne uvozne količine, je bil količinski plan dosežen le s 76 %, izkoriščenost zmogljivosti tovarne traktorjev pa samo s 40 %. Čeprav so obveze v sklenjenih pogodbah in samoupravnih sporazumih s posameznimi kooperanti čvrsto zapisane, pa dobave ne tečejo po dogovorjeni dinamiki — odstopanja so tako količinska, kakor tudi v kvalitetskem oziru.

2. **Problematika cen na domačem trgu.** Od domačih kooperantov je bilo lani nabavljeno materiala v vrednosti okoli 200 milijonov din. Prisotni so bili stalni pritiski in izsiljevanja kooperantov za korekcije cen. Dvig cen sestavnih delov jugoslovanskih kooperantov se je gibal v razponu od 5 % do 27 % ali v povprečju glede na deleže količin za 11 odstotkov skozi celo leto. Pri navedeni vrednosti nabavljenega materiala to pomeni 22 milijonov din.

Jugoslovanski proizvajalci traktorjev smo glede na stalni porast cen sestavnih delov že 9. 3. 1978 podpisali v Gospodarski zbornici Jugoslavije samoupravni sporazum s kupci traktorjev s predlogom za 15 % povišanje prodajnih cen traktorjev. Ta sporazum je Gospodarska zbornica Jugoslavije posredovala Zveznemu zavodu za cene, ki pa je šele s 1. septembrom 1978 odobril povišanje cene in to samo za 7 %, kar znese v našem primeru povprečno letno le 2,3 %. Pri vrednosti prodaje na jugoslovanskem trgu v višini 220 milijonov din je to pomenilo le 5 milijonov din. Razlika med povečano nabavo in povečano prodajno vrednostjo je torej znašala 17 milijonov din.

3. **Izgubljanje vrednosti zaradi povečanega izvoza.** Počasno osvajanje domačih komponent je povzročilo, da je bil lani delež uvoženih komponent 55 %, domačih pa 45 %. V protivrednosti uvoza se je vršil izvoz traktorjev. V reševanju medsebojnega eko-

Montiranje plašča na kolesni obroč

Opravili smo vrsto razgovorov z vodstvom Fiata in dosegli sporazum o spremembi določenih ekonomskih elementov, predvsem spremembo izvoznih cen, ki bodo veljale od 1. januarja 1979 dalje.

Nadalje smo se pogovarjali tudi z družbenopolitičnimi predstavniki skupščine občine Celje in republike Slovenije, kjer smo obravnavali našo ekonomsko problematiko, zlasti na tistih področjih, ko so potrebni zunanji ukrepi predvsem s strani pristojnih zveznih organov, tj. predvsem regulacija cen in zunanje-trgovinskih režimov.

Dne 3. maja 1979 smo imeli na izvršnem svetu občine Celje razgovor med predstavniki Fiata, Železarne Štore in skupščine občine, na katerem smo obravnavali skupno problematiko. Stališče občine je, da je potrebno proizvodnjo traktorjev v Štorah pospešiti in si prizadevati, da pride do pozitivnega poslovanja. V ta namen se bo družbenopolitična skupnost zavzemala na vseh nivojih, da pride do ugodnih sistemskih rešitev, ki bodo omogo-

lezarne Štore in IS Skupščine občine Celje, kjer smo ponovno podrobno obravnavali nastalo situacijo.

Tudi IS SR Slovenije je v celoti podprl napore tako TOZD tovarne traktorjev, kakor DO Železarne Štore pri uresničevanju akcij za saniranje proizvodnje traktorjev v Štorah. Smatra namreč, da je proizvodnja traktorjev v SR Sloveniji družbeno zanimiva in potrebna zlasti, ker temelji na dolgoročnih kooperacijskih osnovah, in ker se praktično vključuje v uresničevanje »osimskih« sporazumov med SFRJ in republiko Italijo.

Predstavniki IS SR Slovenije so nam na tem sestanku zagotovili vso pomoč in podporo pri tistih zunanjih akcijah in ukrepih, ki so odvisni predvsem od zveznih organov in institucij.

V ta namen smo sestavili posebno pismeno problematiko, ki smo jo posredovali članom koordinacijske komisije IS SRS, slovenskim predstavnikom v ZIS, Gospodarski zbornici Slovenije, Izvršnemu svetu občine Celje,

TOZD TOVARNE TRAKTORJEV

nomskega odnosa s FIAT s predlogom za korekcijo izvoznih cen smo v lanskem letu delno uspeli, ko smo korigirali izvozne cene za 4 % ob nespremenjenih uvoznih cenah.

4. Carinska obremenitev in začasni uvoz. Od potrditve pogodbe o dolgoročni proizvodni kooperaciji v letu 1974 so se bistveno povečale carinske obremenitve. Za uvoz vseh komponent plačujemo 35 % carinskih dajatev, za izvoz traktorjev pa znaša izvozna premija 21 % in to od 1. 7. 1978 dalje, dočim je bila prej 18 %.

Spomladi 1977 je bila sprejeta sprememba odredbe o začasnem uvozu, ki je zelo poslabšala ekonomski položaj dolgoročne proizvodne kooperacije, saj dopušta samo 30 % brezcarinskega začasnega uvoza v vrednosti izvoženih traktorjev. Nova uredba je imela v lanskem letu vpliv na povečanje bremena v višini 3,7 milijonov din.

5. Zaostajanje plačila izvoznih stimulacij. Določen vpliv na negativni rezultat poslovanja je imel zaostanek obračuna izvozne stimulacije. Od skupaj obračunanih stimulacij v višini 8,1 milijonov din je ostala neplačana stimulacija 2,8 milijona din.

6. Tečajne razlike. Za izgradnjo tovarne traktorjev je bil najet preko Ljubljanske banke v vrednosti potrebnega celotnega kreditnega zneska devizni kredit v DM, čeprav je tovarna traktorjev potrebovala samo dinarska sredstva. Devize so bile prodane Narodni banki, obveznosti za plačilo tečajnih razlik in visokih obrestih pa so ostale Železarni Štore. Tečajne razlike so lani znašale 6.592.802 din.

7. Osvajanje modela 300. V II. kvartalu 1978 smo pričeli z osvajanjem proizvodnje novega tipa traktorja model »300«, ki je bil v letu 1978 predviden za izvoz. Osvajanje tega modela se je odražalo na nižji storilnosti in je povzročilo nekoliko znižanje proizvodnje. V letu 1978 smo izdelali 303 traktorje tipa »300«.

8. Neusklajene zaloge repromateriala. Zaradi pomanjkanja določenih komponent je prihajalo do prekomernih zalog drugih komponent, ki so bile po planu dobavljene. To je povzročilo visoko vezavo obratnih sredstev in s tem višje obresti od kratkoročnih kreditov za te namene.

9. Problem kvalitete materiala. Zaradi slabe kvalitete nekaterih dobavljenih komponent je bilo potrebno veliko dela za odpravljanje napak (zvari itd.).

10. Fluktuacija delovne sile. V TOZD tovarna traktorjev je bilo v letu 1978 povprečno zaposlenih 189 delavcev, od tega 172 v neposredni proizvodnji, 17 pa v strokovnih službah TOZD. Zaposlenost se je gibala v mejah plana, občasno pa je bilo čutili pomanjkanje delovne sile, zlasti v obratu montaže. Vseskozi je prisotna močna fluktuacija, saj je ta znašala v TOZD kar 18 %. Del te fluktuacije gre pripisati nižjim osebnim dohodkom, ki so znašali leta 1978 v TOZD 5.380 din in so bili za 9 % pod povprečjem v delovni organizaciji Železarna Štore.

Poleg zgoraj navedenih glavnih vzrokov za doseganje izgube pa je bilo še precej pomanjkljivosti znotraj TOZD ali delovne organizacije, ki so se odražale zaradi osvajanja nove zahtevne in komplicirane proizvodnje. Lahko rečemo, da smo v tehničnem smislu uspeli v celoti usposobiti proizvodno traktorja, ugotavljamo pa v tovarni traktorjev določene investicijske nedovršenosti in zato ozka grla, slabšo organiziranost pri skladiščnem poslovanju in drugih organizacijskih ukrepih.

Ekonomski položaj TOZD tovarne traktorjev v letu 1979 in ukrepi za pozitivno poslovanje

V gospodarskem načrtu za leto 1979 načrtujemo proizvodnjo 7.000 traktorjev. Pri tej količini, ki pomeni doseganje 70 % zmogljivosti tovarne traktorjev, bodo potrebna posebna prizadevanja za normalno dobavo vseh komponent jugoslovanskih kooperantov. Med kooperanti v Jugoslaviji, ki jih je blizu 80, je 5 ali 6 takšnih, ki nam večkrat povzročajo izpade proizvodnje in omejujejo hitrejšo izkoriščanje polne zmogljivosti. Z intenzivno obdelavo teh kooperantov računamo na ureditve razmer dobav.

Kot ob koncu preteklega leta se tudi v prvih mesecih letošnjega leta nadaljujejo visoki porasti cen nekaterih komponent za traktor. Za primer navajamo nekaj največjih podražitev v začetku letošnjega leta:

— krmilni mehanizem	19 %
— gume	26 %
— odpreski	15 %
— ročice, vzvodi	18 %
— ulitki	10 do 26 %
— odkovki	2,5 do 43,5 %
— kolesni obroči	7 %

Napovedujejo se še nove podražitve.

Ze ob izdelavi gospodarskega načrta za letošnje leto smo ugotavljali, da ob takih pogojih poslovanja ne bo možno zaključiti poslovno leto 1979 brez izgube, čeprav bi pri normalnih pogojih izkoriščanje zmogljivosti 70 % oziroma 7.000 traktorjev letno že pomenilo doseženi prag rentabilnosti.

Ocena ekonomskega položaja poslovanja je zahtevala nujne ukrepe. Zato je prišlo v zadnjih 6 mesecih do zelo velike aktivnosti samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij ter vodstvenih delavcev tako v TOZD tovarne traktorjev kot na nivoju delovne organizacije, posebej pa se je večkrat sestel poslovni odbor, sestavljen iz predstavnikov Železarne Štore in firme FIAT Torino.

Na osnovi podrobnih analiz izdelani sanacijski program vsebuje kratkoročne in dolgoročne ukrepe, ki so vezani na:

— akcije v TOZD tovarne traktorjev in na nivoju delovne organizacije Železarne Štore,
— akcije izven TOZD in delovne organizacije.

1. Akcije v TOZD tovarna traktorjev in delovni organizaciji
1.1. Izdelan je detajlni program notranjih ukrepov v TOZD sami, kjer je možno z določenimi reorganizacijami opraviti še določene

pomanjkljivosti za izboljšanje poteka proizvodnje.

1.2. Zasedovanje ekonomike TOZD je stalna naloga. Formirali smo posebno ekonomsko službo, ki sproti spremlja poslovanje in tekoče analizira stanje.

1.3. DS za komercialno Železarne Štore išče možnosti intenzivnega osvajanja sestavnih delov v cilju čim hitrejši in čim večje nacionalizacije proizvodnje traktorjev, kar izboljšuje ekonomski položaj TOZD tovarne traktorjev.

1.4. Tehnološka služba TOZD je skupaj s FIAT pripravila določene tehnološke spremembe, zaradi katerih bo možno plasirati na trg nove variante proizvodov z večjo akumulacijo (npr. traktor z močnejšim motorjem).

1.5. V teku je reorganizacija skladiščnega poslovanja z namenom racionalnejše uporabe obratnih sredstev. Vršni se prehod od ročnega na mehanografsko obdelavo vseh podatkov obračuna materiala, proizvodnje, stroškov in realizacije. Te storitve je prevzela DS za ekonomiko in organizacijo Železarne Štore.

1.6. Skladno z že postavljenim sanacijskim programom bo DS za komercialno povečala obseg prodaje tudi na področju rezervnih delov in dodatne opreme, kar bo povečalo realizacijo in dohodek oziroma zmanjšalo fiksne stroške.

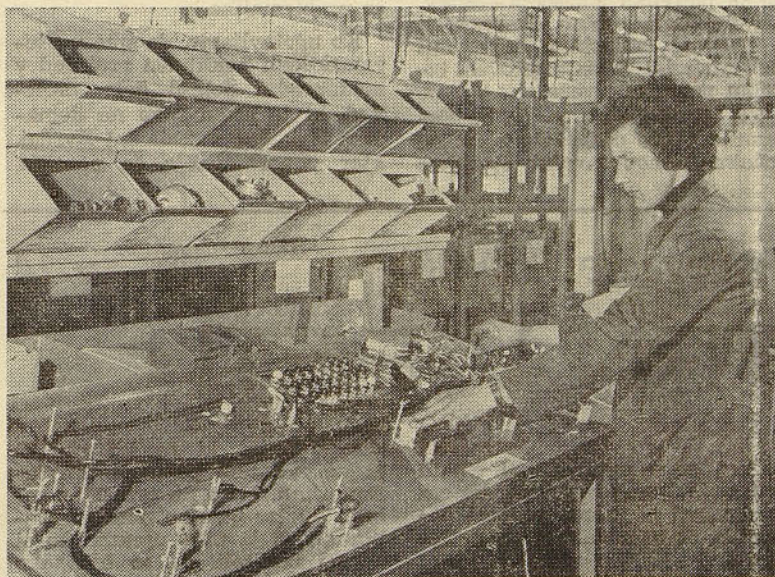
2.4. Ureditev dolgoročnih odnosov z jugoslovanskimi kooperanti.

2.5. Povečanje kooperacijske sodelave s FIAT z novimi tipi traktorjev.

2.1. S poslovnim partnerjem FIAT Torino smo po večkratnih razgovorih dosegli spremembo izvozne cene. FIAT je v interesu, da bi ohranili dolgoročno kooperacijo, ki je tržno interesantna in ki proizvaja traktor priznan po kvaliteti tako v Jugoslaviji kot v državah Zahodne Evrope, sprejel z odpovedovanjem svojega dohodka dva ukrepa:

a) Priznal je tovarni traktorjev na račun dolga iz preteklih dveh let za dobavljene materiale odpis razlike v višini 26 milijonov dinarjev, kar pomeni, da bomo lahko letoš prodali 500 traktorjev več v Jugoslaviji.

b) Priznal je korekcijo izvoznih cen ob nespremenjenih cenah uvoznih komponent za traktorje tipa 402 in 404 za 4 % in za traktorje tipa 300 za 12 %, kar pomeni 21 milijonov ekonomskega efekta pri doseženi planirani količini 7.000 traktorjev. Ta ukrep velja od 1. 1. 1979 in je trajnega značaja, vendar pa ga je FIAT pogojiil za začetek obračunavanja z datumom, ko bo tudi v Jugoslaviji sprejeta sprememba prodajne cene.

Kontrola električnih napeljav pri traktorju

1.7. Ojačitev kadrovske zasedbe na ugotovljenih šibkih točkah, zlasti v nabavno-kooperantski službi in službi analize cen.

2. Akcije izven TOZD in delovne organizacije

Podrobna analiza ekonomskega položaja TOZD tovarne traktorjev je pokazala, da samo z notranjimi ukrepi ni možno odpraviti izgube v letošnjem letu. Potrebni so ukrepi in pomoč tudi izven delovne organizacije in to v naslednjih smereh:

2.1. Spremembe medsebojnih ekonomskih odnosov s poslovnim partnerjem FIAT Torino.

2.2. Ureditev prodajne cene na jugoslovanskem trgu v okviru vseh proizvajalcev traktorjev.

2.3. Rešitev problema carinskih obremenitev.

Ta dva ukrepa smatra FIAT kot maksimalni napor in prispevek k izboljšanju ekonomskega poslovanja tovarne traktorjev.

2.2. Glede na to, da se celotna jugoslovanska industrija traktorjev nahaja v izgubi, kar je vzrok predvsem v neskladju prodajnih in nabavnih cen, smo proizvajalci traktorjev pripravili nov sporazum o spremembi zatečenih cen traktorjev. Sporazum je bil dne 20. 3. 1979 podpisan v Gospodarski zbornici Jugoslavije in 27. 3. 1979 predložen v potrditev Zveznemu zavodu za cene. Predlog predvideva na osnovi argumentiranih podatkov povišanje cene za 18 %.

Na Zveznem zavodu za cene je bil v mesecu aprilu v reševanju še en sporazum, ki rešuje sa-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Sanacijski ukrepi TOZD tovarne traktorjev

(Nadaljevanje s 3. strani)

mo sistem maloprodajnih cen traktorjev. Ta sporazum samo spreminja sistem maloprodajne cene od fco proizvajalec na fco kupec. Sporazum, za katerega je Zvezni zavod za cene smatral kot predpogoj, da se prične preučevanje sporazuma o povečanju cen, je bil potrjen v tem zavodu dne 27. 4. 1979.

Smatramo, da je nujno, da se v Zveznem zavodu za cene pristopi k preučitvi in potrditvi sporazuma o korekciji prodajnih cen za traktorje v čim krajšem možnem času.

2.3. Izvršni svet SRS je poslal dne 8. 3. 1979 Zveznemu izvršnemu svetu zahtevo po spremembi uredbe o začasnem uvozu. Ta uredba postavlja v nemogočo položaj proizvajalca v dolgoročni mednarodni kooperaciji, ki izvažajo 50 % svoje finalne proizvodnje. Zaradi omejitve začasnega uvoza komponent na 30 % izvozne vrednosti moramo na ta način plačevati uvozne dajatve (carino) tudi na dele, ki jih ponovno izvažamo. Razlika med carino in izvozno premijo, ki se je v II. polletju 1978 sicer nekoliko zmanjšala, še vedno predstavlja 14 %.

Kot smo informirani, je Zvezni izvršni svet dal predlog v proučitev pristojnim zveznim sekretariatom in komitejem. Menimo, da je potrebna pozitivna rešitev, naj ne bo neložljivo obremenjen z visokimi carinskimi dajatvami tisti material, ki se v gotovem izdelku ponovno izvažajo.

2.4. Ne glede na to, da bo Železarna Štore poskušala z dolgoročnim samoupravnim sporazu-

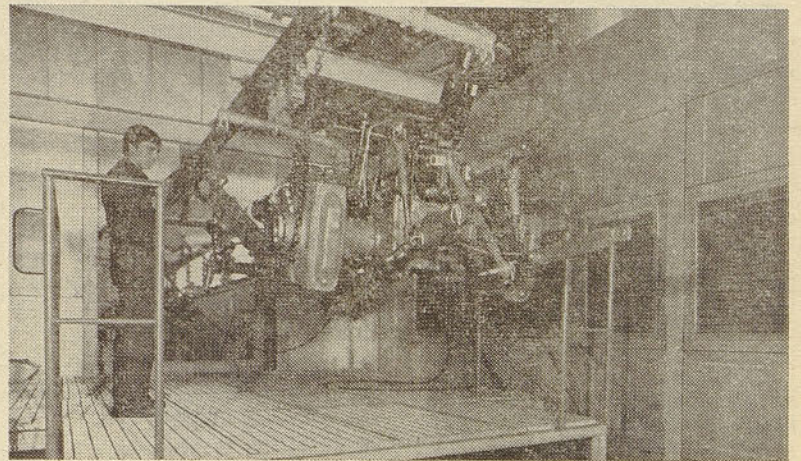
mom z domačimi kooperanti doseči trajen poslovni interes in reguliranje medsebojnih odnosov v cenah, pa smatramo, da bi bilo potrebno, da Izvršni svet SR Slovenije začne iniciativo pri Zveznem izvršnem svetu, Gospodarska zbornica Slovenije pa pri Gospodarski zbornici Jugoslavije za sprejetje dolgoročne rešitve v okviru države za usklajevanje gibanja cen traktorjev z gibanjem cen reprodukcijskega materiala in delov za vgrajevanje.

2.5. Za izboljšanje finančnega rezultata v letu 1979 predvidevamo razširitev prodajnega programa za nov tip traktorja z 88 KM (tip ŠTORE 902 in 904) na jugoslovanskem tržišču na osnovi obstoječe pogodbe. Izmenjava za ta tip se bo vršila preko konto-konta s proizvodi valjanih profilov Železarne Štore ter drugih komponent jugoslovanskih proizvajalcev za potrebe FIAT.

Zaključek:

Informacija o problematiki ekonomskega položaja TOZD tovarne traktorjev je napisana z namenom, da se informira čim širši krog o dejanskem stanju, istočasno pa z namenom, da se tudi zunanji organi, zlasti Izvršni svet SRS in Gospodarska zbornica Slovenije konstruktivno vključijo v pomoč pri reševanju pereče problematike.

Ko ugotavljamo, da smo v Štoreh dosegli kvaliteten proizvod v mednarodni delitvi dela, proizvod, ki je iskan tako na domačem trgu kot v Zahodni Evropi, kjer povpraševanje še narašča,

Lakiranje

pa vidimo dva ključna problema negativnega finančnega poslovanja:

- pretirane carinske dajatve in
- razkorak med nabavnimi ter prodajnimi cenami.

Vzroke za tako stanje potrjujejo primerjave domicilnih prodajnih cen traktorjev v Jugoslaviji in državah Zahodne Evrope, ki so najmanj za 30 % ali celo do 100 odstotkov višje kot pri nas za traktor enake moči. Neskladje nabavnih in prodajnih cen pa povzroča, da so stroški materialov danes skoraj enaki prodajni ceni traktorja. Takšno stanje zahteva nujno in hitro ukrepanje.

Smatramo, da je proizvodnja traktorjev v Štoreh dosegla pomemben kvaliteten nivo in pomeni pomembno komponento hi-

trejšega vključevanja jugoslovanskega gospodarstva v svetovno gospodarstvo. Se zlasti je pomembno gospodarsko sodelovanje s sosednjo Italijo, kjer sicer ugotavljamo stagnacijo ekonomskih odnosov.

Zato pričakujemo, da se bodo v reševanje problematike proizvodnje traktorjev vključili aktivnejše poleg delavcev in organov Železarne Štore tudi drugi republiški organi po svojih močeh in pristojnosti, da obveze, sprejete z resolucijami v ekonomski politiki, ki govorijo o prizadevanjih za podporo dolgoročnih kooperacijskih odnosov s svetovnim gospodarstvom, in izvozne usmeritve ne bodo ostale samo na papirju.

Dušan Burnik, dipl. ing.
Plevnik Slavko, dipl. ing.

Pričevanje iz NOB

14

TRN V PETI

Prebrisani policaji so se najprej lotili šibkih žensk in jih ocenjevali, katera med njimi bi morda najprej popustila, če bi nadaljevali z mučenjem.

Policaj v dežnem plašču — tudi tukaj je povsem jasno pokazal, da ima glavno besedo — se dolgo ni mogel odločiti. Izkoriščal je pač psihološki pritisk. Hodil je ob vrsti Suhrocev gor in dol ter samo sem in tja katero izmed žensk oziroma deklet vprašal, kako se piše in kako ji je ime. Potem se je nenadoma odločil. Iz vrste je potegnil kar tri sestre iz Vrbičeve družine — okrajno sekretarko OF Zoro, še mladoletni Kristino in Lojzko, nato pa še gostilničarko Lovkovo. Vsako je pri tem udaril po zadnji plati s palico in ji pri tem grozil, da ji bodo že pokazali partizane, bo že videla! Vsa štiri izbrana dekleta je nato poslal s tremi orjaki na zaslisanje iz sobe. Sam je ostal v sobi in poslal po desetino belogardistov, ki je kmalu pod vodstvom svojega mladega poročnika prikorakala v sobo. V spremstvu policaja v dežnem plašču so začeli pazljivo ogledovati tri partizan-

ske ujetnike, ki so jih skušali prepoznati tudi po nekaterih fotografijah, ki so jih prinesli s seboj. Vendar pa niso nikogar prepoznali. Naši trije ujetniki so si skoraj čestitali, da so bili tako spremenjeni v obraz zaradi mučenja in pretepanja, ran in podplutb, da jih je bilo skoraj nemogoče spoznati, čeprav bi jih kdo tudi že kdaj videl.

Ko so si jih dobro ogledali in ugotovili, da nikogar ne poznajo, so se jih lotili z jeziki. Zaslisevali so jih o vseh mogočih rečeh — od kod so, kateri enoti pripadajo, kaj so delali v Brkinih, koliko je še drugih tam in podobno. Posebno jih je zanimal Blisk kot partizanski oficir in kar zasipali so ga z vprašanji. Toda Blisk se z njimi sploh ni hotel pogovarjati. Ko pa so le preveč silili vanj, je nenadoma na moč vzrojil in jim zabrusil: »Kot oficirju narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije mi je izpod časti odgovarjati na vprašanja, ki mi jih postavljate izdajalci slovenskega naroda.

Nikar torej ne pričakujte, da vam bom karkoli povedal. Razen tega pa tudi nič ne vem!« je zaključil Blisk.

Čeprav je zdaj spet planil po Blisku policaj v dežnem plašču in ga začel ponovno neusmiljeno mlaiti, je Blisk dosegel svoj namen. Presenečene in užaljene belogardiste je namreč odvrnil od nadaljnega spraševanja, ki bi utegnilo postati prej bolj nevarno spricho dejstva, da so znali jezik in kolikor toliko poznali tudi teren. Potepeno so se pobrali iz sobe in ujetniki so si kar vidno oddahnili.

Ko so poklapani belogardisti zapustili sobo, sta se za njimi kmalu pokazala dva Nemca, ki sta prav tako prodajala zijala nad tremi ujetimi partizani in si še prav posebno skrbno ogledovala tokrat Janeza kot lastnika nemške uniforme, v katero je bil prej oblečen. Bila sta to neki nadporočnik in podoficir, spremljal pa ju je in služil kot tolmač neki belogardistični poročnik. Ko so si jih najprej dobro ogledali, so jih začeli zasipavati z vsemi mogočimi vprašanji. Predvsem pa so hoteli za vsako ceno izvedeti, kje je Janez dobil tisto nemško uniformo, in od kod partizanom še druge, ki so bile v bunkerju na Suhorju. Ob tem jih je tudi zanimalo, kje so končali tisti trije njihovi podoficirji, ki so jih partizani zajeli nekaj dni pred tem na Suhorju. (Kot da bi kaj vedeli, saj je v resnici prav Janez sodeloval pri njihovem ujetju in jim tudi ustrelil dresirnega policijskega psa.)

Vsuga svojega zagovora Janez

tokrat še ni prav do kraja domislil, zato se je raje omejil na odgovore, češ, da nič ne ve, da mu ni nič znanega, in ponovil verzijo o prihodu na Suhorje po sol za Dolenjsko. Ti odgovori so seveda spet razjezili prisotnega policaja v dežnem plašču, ki je Janezu primazal nekaj krepkih okrog ušes in ga zmerjal z lažnivcem. To obračunavanje je vsaj začasno zadovoljilo oba Nemca, da sta s svojim tolmačem odšla. Za njimi pa so se zdaj prikazali drugi oficirji Nedičeve vojske in se zverinsko norčevali ter zbijali neslane šale zlasti z ujetimi dekleti s Suhorja. Ko se jih je nabralo že kar precej, se je začel policaj v dežnem plašču pred njimi hvaliti, kakšno neznansko zmago je izbojeval na Suhorju, preden je zajel tri ujetnike. Hudo je hvalil junaško obrambo bunkerja in s tem seveda hotel čimbolj povzdigniti svoje zasluge pri njihovem zajetju. Nastala je prava polemika med njimi, med katero se je zlasti policaj v dežnem plašču strahovito izživljal nad tremi ujetniki ter jih zmerjal in pretepal, da so si prav gotovo za vselej zapomnili ta dan.

Tako je trajalo to vse do večera, ko so tisti trije orjaki privlekli suhorska dekleta z zaslisanja nazaj v sobo. Dobesedno privlekli, ker je vse kazalo, da same ne morejo hoditi ali pa so bile nezavestne. Kot polena so jih vrgli med druge zapornike s Suhorja, ki so jih jokaje sprejeli.

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

V dneh od 6. 4. do 18. 4. 1979 so se sestali vsi delavski sveti tozdov. Na svojih sejah so razpravljali predvsem o Samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev za investicijske naložbe SOZD SZ, sklepali o pristopu k Samoupravnemu sporazumu o merilih in postopkih za uresničevanje kreditnih odnosov s tujino, sprejeli načrt združevanja in porabe sredstev sklada skupne porabe delovnih organizacij SZ. Odločali so se tudi o sprejemu predloga Pravilnika o uporabi osebnih avtomobilov v službene namene ter osnutku Pravilnika o odgovornosti. Razen dveh tozdov so se vsi strinjali z nakupom novih posteljnih kapacitet na Rabu, kot je to predlagal svet konference OOS in delavski svet delovne organizacije.

Delavski sveti proizvodnih temeljnih organizacij so poleg omenjenega precej pozornosti posvetili obravnavi doseženih rezultatov v mesecih januar, februar in marec ter sprejeli operativne plane za naslednji mesec.

Delavski svet TOZD jeklarne in valjarne je tudi sklenil, da se pristopi k reviziji obstoječega investicijskega programa za jeklovlek. Določil je izvajalce prenovljenega programa in namenil okvirno vsoto ter zadnji rok za izdelavo programa.

Delavski svet je osvojil tudi predlog o prepiranju delavcev Metalne Maribor, v kolikor opravijo montažna dela na el. obločni peči II do 20. julija. Prav tako je DS imenoval team za sestavo srednjeročnega razvojnega programa TOZD jeklarne in valjarne ter imenoval odbore za izvedbo obeležij pomembnih obletnic v letu 1979.

Tudi v nekaterih ostalih temeljnih organizacijah so imenovali odgovorne nosilce za izdelavo srednjeročnega plana 1981—1985 in se pogovorili o tekočih investicijah.

Po samoupravnih delovnih skupinah in nato na delavskih svetih pa je stekla razprava o Samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev za investicijske naložbe v letu 1979 na nivoju DO.

Delavska sveta TOZD Mehanske obdelave in TOZD Gradbeno, komunalno in stanovanjsko go-

spodarstvo pri prvi obravnavi ni sta sprejela sklepa o nakupu počitniških kapacitet na Rabu, zato sta se ponovno sestala na izrednih sejah dne 19. in 20. 4. ter na osnovi dodatnih informacij pooblastila strokovne službe, da nadaljujejo z dogovarjanji o odkupu in dali načelni pristanek za koriščenje sredstev.

Delavski svet TOZD Vzdrževanje pa je na izredni seji dne 3. maja ponovno obravnaval zaključni račun temeljne organizacije za obdobje od I.—III. in na osnovi širših obrazložitev in razprave sprejel sklep o razveljavitvi sklepa št. 1. 1. 17. redne seje z dne 1. 3. 1979.

Delavski svet TOZD TT se je sestel že 26. aprila 1979. Poleg odobritve izrene odsotnosti zaradi udeležbe na mladinskih delovnih brigadah in ocene dela samoupravnih delovnih skupin je obravnaval popravke zaključnega računa TOZD TT po pregledu službe družbenega knjigovodstva. Popravki so predvsem finančno-knjižnega značaja, izhajajo pa iz napačno obračunane toplega obroka, preveč obračunane amortizacije in plačila sejemskega prostora za 10 let. Zaradi teh popravkov se negativni rezultat TOZD TT zmanjša in znaša v I. kvartalu 13.629.000 din.

V cilju hitrejšega poravnava izvoznih premij za traktorje, znižanja zalog in zagotovitve materialne osnove za izvedbo plana 7000 traktorjev v letošnjem letu je DS sprejel vrsto ukrepov in zadolžitev, ker meni, da bi na ta način lahko izboljšali finančno stanje. O zastojih proizvodnje pa bo DS razpravjal, ko bo dobil ustrezne obrazložitve od delovne skupnosti komerciale, TOZD Kontrole in TOZD Vzdrževanje. Delovno skupnost komerciale pa je dodatno še zadolžil, da hitreje ukrepa pri reklamacijah ter izvrši odpis materialov, za katere reklamacije ni mogoče uveljaviti.

DELAJSKI SVET DELovNE ORGANIZACIJE

Sestel se je na 9. seji dne 25. 4. 1979. Na tem zasedanju se je seznanil z rezultati poslovanja delovne organizacije za mesec marec in informacijo o delu komisije za uveljavljanje zakona o

združenem delu v delovni organizaciji Železarni Štore. Ob obravnavi poročila o kadrovski dejavnosti je DS DO ugotovil, da so se v letu 1978 še zaostriji pogoji in možnosti za zaposlovanje potrebnih delavcev. Pri tem je izpostavil najpomembnejše razloge za takšno stanje, katere je ugotovila že delovna skupnost za kadre in splošne zadeve.

Delavski svet je potrdil tudi predlog ukrepov za izboljšanje varnih delovnih pogojev in sprejel vrsto sklepov za izboljšanje inventivne dejavnosti v Železarni.

Delavski svet je razpravljal tudi o stanju obrambne pripravljenosti in ob tem sprejel nekaj sklepov ter potrdil predlog kadrovskih sprememb v štabu združenega odreda civilne zaščite. Na tej seji je DS DO tudi sklenil, da se pristopi k nakupu dveh objektov na Rabu s tem, da se pred sklenitvijo dokončne pogodbe, kot to zahtevajo nekatere temeljne organizacije, pridobijo vsa soglasja s strani občine Rab o uporabi dovoljenju za te stavbe in čas veljavnosti soglasij.

KOMISIJA ZA GOSPODARJENJE

Dne 3. aprila 1979 se je sestala komisija na 15. seji in se po običajnem pregledu realizacije sklepov prejšnjih sej seznanila z rezultati poslovanja in februarju in potrdila operativni plan za april v predloženi obliki. Ob tem so potrdili tudi predlog režima obratovanja za prvomajske praznike.

Komisija je razpravljala tudi o predlogu akontacije stimulatивnih dodatkov za mesec januar in prepuстила predlog v dokončno odločitev strokovnemu teamu. Pri obravnavi analize izplačanih osebnih dohodkov za februar so se zavzemali za izdelavo analize in predloga enotnih kriterijev za uskladitev akordnih pravilnikov in zato zadolžili pristojne službe.

Seznanili so se z informacijo o realizaciji sporazuma o sodelovanju pri izgradnji valjarne v Tripoliju in Inženiringom SMELT ter odobrili še izplačilo enkratnih nagrad za vestno izvršeno dodatno delo ter delo v prostem času.

Dne 25. aprila se je komisija vnovič sestala in uvodoma ugotovila, da je sklep, s katerim je bila TOZD TT zadolžena, da pripravi poročilo o opravljeni inventuri, realiziran. Sklep št. 5 prejšnje seje so dopolnili z odločitvijo nosilca naloge. Pri obravnavi doseženih rezultatov poslovanja v marcu in komercialni problematiki so bili posebej opozorjeni na razumevanje kupca Železarne Jesenice za povišanje cen kokil. Menili so, da je potrebno vztrajati pri zahtevi.

Nadalje so ugotovili, da se sanacijski program v TOZD livarna valjev, kokil in metalurške litine izvaja, vendar ne daje željenih rezultatov. Zato so podprli akcijo strokovnih služb, da vztrajajo na področju cen oz. realizaciji programa. Sprejeli so predlagane planske zadolžitve za maj 1979, kot tudi nadure, ki so bile naknadno predložene v potrditev.

Na tej seji so člani komisije odločili, da se prizadetim ob potresu v Črnogorskem primorju nameni zaslužek enega delovnega dne. V ta namen je delovna sobota 5. maja oz. po posameznih temeljnih organizacijah en prosti dan v mesecu maju.

Strinjali so se s predlogom za povečanje variabilnega dela osebnega dohodka v II. trimesečju za 10%. Pri odobravanju službenih potovanj v tujino pa so opozorili predlagatelje le-teh, da skušajo biti racionalni pri številu potovanj in potujočih oseb. Hkrati so se dogovorili, da bodo pregledali stroške službenih potovanj v primerjavi s planom, za kar so zadolžili DS za finančno-računovodske posle.

Zaradi stalnih težav zaradi minimalne potrebne udeležbe delegatov na sejah so se odločili, da bodo z analizo prisotnosti članov na sejah opozorili vodstva TOZD in družbenopolitične organizacije na izredno neodgovornost nekaterih delegatov glede zaupane jim funkcije.

KOMISIJA ZA DRUŽBENI STANDARD IN STANOVANJSKE ZADEVE

13. seja dne 18. 4. 1979

Ugotovili so, da nekateri sklepi prejšnje seje še niso realizirani in v zvezi s tem sprejeli dodatne sklepe.

Dodelili so tudi stanovanja, ki so bila trenutno prosta ter odločila o vlogah za sofinanciranje nakupa stanovanja. Člani komisije so imenovali strokovno komisijo za ogled stanja gradenj prosilcev za posojila.

Komisija je iz sklada skupne porabe namenila 100.000 din finančne pomoči za prizadete ob potresu v Črni gori.

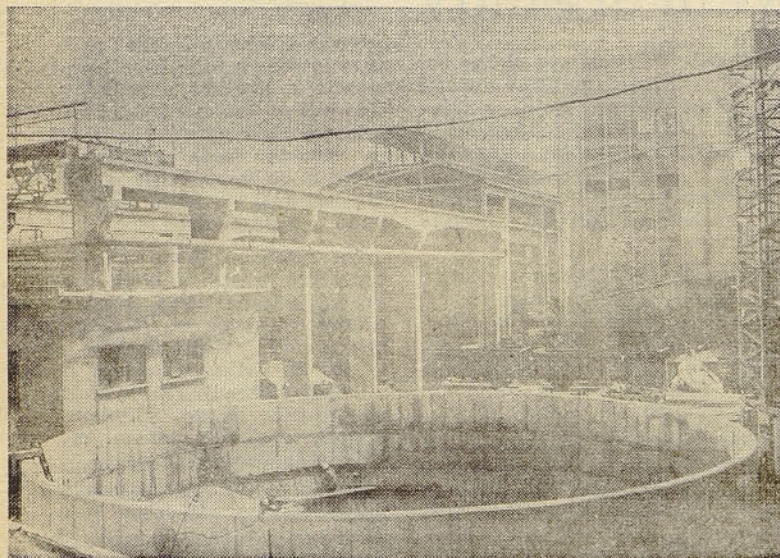
Na tej seji so odločili, da je potrebno vložiti prošnjo za eno kadrovsko stanovanje za strokovnjaka in podprli prošnjo Zdravstvenega centra za dve kadrovski stanovanji za zdravnike Zdravstvene postaje Štore.

Tudi na sejah tega samoupravnega organa se srečujejo s problemom sklepčnosti, zato so sklenili, da se izdela pregled prisotnosti posameznih delegatov na sejah.

Komisija se je sestala še 10. maja 1979 in med drugim sprejela predlagano višino regresov za leto 1979 ter potrdila predlog penzijskih cen v počitniških domovih na Rabu in Svetini za leto 1979. Obenem so potrdili predloge za klimatsko zdravljenje, organizirano letovanje v Poreču ter preventivne zdravstvene preglede in priporočili zadolžene za izbor kandidatov, za preudarno odločijo o upravičencih, pri tem pa naj upoštevajo okvirna stališča komisije za družbeni standard pri Svetu konference OOS.

Dodelili so izpraznjeno 2-sobno stanovanje v Storah št. 142 in z veržno zamenjavo rešili stanovanjski problem 4 prosilcev. Tudi na tej seji so razpravljali in sklepali o vlogah za rešitev stanovanjskega problema s sofinanciranje delovne organizacije, v kateri je zaposlen drugi zakonec.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Obod čistilne naprave pri plavžu

Razdeljena sredstva pomoči

Komisija za družbeni standard in stanovanjske zadeve je na svoji 14. redni seji obravnavala vloge za finančno pomoč, ki so jih na delovno organizacijo naslovili posamezniki, krajevne skupnosti in organizacije.

Glede na razpoložljiva finančna sredstva je težko ugoditi vsem prosilcem. Komisija je po temeljiti proučitvi vlog in mnenja strokovne službe podelila finančno pomoč naslednjim:

1. Krajevni skupnosti Štore za izvedbo programa ureditve krajevnih cest in avtobusne čakalnice v Štorah, 400.000 din;
2. Krajevni skupnosti Teharje za ureditev ceste Teharje—Vrhe, 50.000 din;
3. Krajevni skupnosti Svetina za ureditev štirih avtobusnih postajališč, ki bodo zgrajena ob asfaltiranju te ceste, 50.000 din;
4. Krajevni skupnosti Zagorje, občina Šmarje pri Jelšah, za asfaltiranje ceste, 10.000 din;
5. Krajevni organizaciji Zveze borcev NOV Jurklošter za nakup društvenega prapora, 1.000 din;
6. Alojzu Jagru, delavcu iz TOZD energetika za pomoč pri gradnji stanovanjske hiše, 10.000 din;
7. Rudolfu Bobku za kritje stroškov za izdelavo elaborata o sanaciji plazu, ki ogroža njegovo gospodarsko poslopje, 628 din.

Za društva in organizacije

Na tej seji so bila na predlog sveta osnovnih organizacij sindikata Železarne Štore razdeljena sredstva za dejavnost družbenopolitičnih organizacij in društev v skupni višini 1.100.000 din. Potrebe prosilcev so bile veliko večje, kot je bilo razpoložljivih sredstev. Hkrati ugotavljamo, da so bila razdeljena v enaki višini, kot leta 1978. Zato je razumljivo, da bodo določeni programi aktivnosti društev in organizacij težko izvedljivi.

Navedena sredstva so bila razdeljena takole:	din
— programu rekreacije v letu 1979	650.000
— pihalnemu orkestru Štorsi železarji	180.000
— za praznovanje 8. marca, 1. maja, 4. julija in 29. novembra	60.000
— organizaciji Zveze komunistov ŽS	10.000
— Zvezi socialistične mladine ŽS	20.000
— organizaciji Zveze borcev NOV ŽS	20.000
— društvu upokojencev	15.000
— društvu invalidov	10.000
— strelski družini Kovinar Štore	30.000
— ribiški družini Štore	20.000
— planinskemu društvu Štore	20.000
— TVD Partizan Štore	20.000
— amaterskemu gledališču Železar Štore	20.000
— gasilskemu društvu Štore	20.000
— zvezi rezerv. vojaških starešin Štore	5.000

KARL MARX

Utemeljitelj marksizma in znanstvenega socializma, Karl Marx, je bil rojen 5. maja 1818 v Trieru (ZR Nemčija) v premožni in izobraženi družini. Zelel je postati profesor, zaradi reakcionarnega stališča pruske vlade pa mu je bilo to onemogočeno. Kot sodelavec in urednik Renskega lista je dal časopisu revolucionarno demokratično noto, zato so časopis leta 1843 prepovedali. Leta 1847 sta z Engelsom izdala Komunistični manifest, ki je postal program svetovnega proletariata. Skupaj z Engelsom je odkril notranjo nasprotja kapitalistične družbe in znanstveno dokazal, da mora razredna borba nujno privedi do zmage proletarske revolucije in vzpostavitvi diktature proletariata. Uresničitev te zmage je možna le pod vodstvom Komunistične partije.

Vrhunec njegovega filozofskega dela je obsežno znanstveno delo Kapital, v katerem je Marx dosledno dokazal izkoriščevalski značaj kapitalizma, njegove oblike in njegovo pravo podobo. Svoja načela je praktično uresničil v organiziranju Mednarodne zveze delavcev, I. internacionale. V borbi za zmago komunizma, za

popolno uničenje izkoriščanja človeka po človeku pa je postalo Marxovo delo najmočnejše orožje delavskega razreda. R. U.

Delo samoupravnih organov

(Nadaljevanje s 5. strani)

Sprejeli so tudi sklep, da se v Šentjurju v novi stolpnici rezervira 6 stanovanj za delavce Železarne Štore. Iz sklada skupne porabe so odobrili dodelitev finančne pomoči nekaterim prosilcem; vsem zaradi pomanjkanja sredstev za te namene ni bilo možno ugoditi.

Potrdili so predlog razdelitve sredstev društvom in organizacijam po predlogu Sveta konference OOS.

KOMISIJA ZA KADRE IN SPLOŠNE ZADEVE

11. seja komisije je bila dne 19. aprila 1979.

V zvezi s predlogom za spremembo in dopolnitev osnov za nagrajevanje začetnikov po končani pripravniški dobi, admini-

REGRESI, LETOVANJA IN ŠE KAJ

V skladu z gospodarskim načrtom za leto 1979 in 73. členu Samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo ter uskladičevju z delovnimi organizacijami, združenimi v SOZD Slovenske železarne, je bila dokončno oblikovana višina regresa za leto 1979. Ta višina znaša:

— za aktivno zaposlenega	1.800 din
— za nezaposlenega zakonca	400 din
— za otroke nad 10 let starosti	400 din
— za otroke do 10 let starosti	350 din
— za učence v gospodarstvu	800 din

Poleg letovanja na Rabu in Svetini bo tako kot lani organizirano letovanje za delavce, ki jih bodo izbrale tričlanske komisije osnovnih organizacij sindikata v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

Z ozirom na lanskoletne izkušnje in priporočila vodstva reaktivnega centra v Poreču bo letos odšlo na letovanje 70 članov kolektiva. V skupini naj ne bo delavcev, ki bolujejo na srcu, ki imajo težave s hojo, niti ne alkoholikov. Priporočila so razumljiva, saj tovrstno rekreativno letovanje s po 4-urno dnevno intenzivno rekreacijo zahteva poseben izbor. Poleg navedenega priporočila mora izbrani delavec zadostiti še pogojem delovne organizacije, in sicer:

- da je zaposlen v naši DO najmanj 15 let,
- da je prizadeven pri delu,
- zadovoljivo zdravstveno stanje delavca.

Letovanje bo trajalo 8 dni. Udeleženci koristijo svoj redni letni dopust ter prispevajo kot soudeležbo 300 din. Izbor kandidatov mora biti opravljen do 10. junija 1979.

KLIMATSKA ZDRAVLJENJA imajo že bogato tradicijo v naši delovni organizaciji. Tudi letos je izdelan in pripravljen program 10-dnevnega letovanja v hribih v zdraviliščih in na morju pa 14-dnevno ob koriščenju rednega letnega dopusta. Izbrana so zdravilišča, kot so Dobrna, Laško, Ča-

teške toplice, Rogaška Slatina ter Slatina Radenci. Na morju smo se odločili za Crikvenico in Lošinj. Za letovanje v hribih še niso dokončno znani kraji oz. zdravilišča.

Tudi tu je potrebna soudeležba delavca, in sicer od 20 do 60 din dnevno, glede na višino povprečnega osebnega dohodka na družinskega člana.

PREVENTIVNI ZDRAVSTVENI PREGLEDI: letos nadaljujemo s preventivnimi zdravstvenimi pregledi ožilja in srca v Radencih ter v Celju. Po podatkih in razpoložljivih sredstvih bi se teh pregledov udeležilo 30 naših delavcev. V teku so urološki pregledi ter ginekološki pregledi žena.

Železarna '79

Pod tem naslovom bo v Kulturnem domu v Štorah od 12.—20. junija letos razstava, na kateri bomo prikazali razvoj Železarne, inventivne dejavnosti in pomen in naloge civilne zaščite.

Namen razstave je, da obiskovalcem prikažemo delo v nekaterih naših proizvodnih obratih, kako potekajo tehnološke poti od rude do pol in finalnih proizvodov, da predočimo mlademu človeku, kaj delamo, kaj proizvajamo in kakšna je pravzaprav naša železarna.

Inovatorji bodo prikazali svoje dosežke na področju množične inventivne dejavnosti, prikazani bodo nekateri primerki izboljšav, opisi in grafični prikazi. Društvo DIATI združuje štorske inovatorje, ki so že dosegli lepe uspehe, želimo pa, da bi se v to koristno dejavnost vključevalo še več delavcev in tako povečalo število racionalizacij, izboljšav in s tem dosegli v okviru delovne organizacije lepše in boljše gospodarske pokazatelje.

Na razstavi bomo prikazali tudi pomen in naloge civilne zaščite. Prav je, da obiskovalec dobi vpogled v to dejavnost, ki se vključuje v splošni ljudski odpor in ki mora danes biti poznana vsem, od mladine do starejše generacije.

Tudi šolska mladina naše osnovne šole v Štorah se bo predstavila s svojimi prostimi spisi Kaj veš o železarni, Moj oče je železar, Naše okolje in podobno in seveda bodo obiskovalcem predstavili nekaj risb o otroški domiselnosti — kako in kaj delamo v železarni.

Na razstavo bomo vabili vse zaposlene v naši delovni organizaciji, krajane, prav posebej pa učence osnovnih šol, ŠKIMC, tehnično srednjo šolo in tudi gimnazijo iz Celja. Uvodoma bomo mladini prikazali razvoj železarne, dosežke na inventivnem področju, razložili pomen civilne zaščite in predvajali filme.

Odbor za izvedbo razstave vabi bralce našega železarja, krajane in druge na ogled razstave Železarna '79.

Vlado Renčelj

Kako smo poslovali v prvem trimesečju

Kot dobri gospodarji je prav, da se posebno ob periodičnih obračunih poslovanja temeljito pogledimo v ustvarjene in računovodske prikazane obračune našega dela. To je čas, ko lahko v temeljiti razpravi ugotovimo vzroke za slabosti, ki bi jih s pravnimi ukrepi lahko odstranili v naslednjih mesecih. Skupni rezultati našega poslovanja so naslednji:

Celotni prihodek ŽS in njegova razporeditev za čas 1. 1.—31. 3. 1979

Element	1. 1.—31. 3.	1. 1.—31. 3.	%	Plan	
	1978	1979		1. 1.—31. 3.	%
	1	2	2 : 1	1979	2 : 3
				3	
celotni prihodek	850,165.051	947,062.310	111	821,033.000	115
domaća prodaja	405,316.309	528,907.616	130	616,097.750	93
izvoz	37,452.204	44,904.279	120	—	—
prodaja v OZD	378,562.548	331,641.770	88	204,935.250	162
ostali prihodek	28,833.990	41,608.645	144	—	—
porabl. sredstva	723,286.594	738,096.438	102	613,085.000	120
sprememba zalog	40,507.672	6,025.457	—	—	—
materialni stroški	656,028.287	697,487.276	107	578,501.750	121
amortizacija min.	28,750.625	34,583.705	120	34,583.250	100
dohodek	132,189.914	227,944.993	172	207,948.000	110
razporeditev	46,563.077	82,275.836	177	70,052.823	117
prispevki SIS	7,059.955	6,929.606	98	22,545.575	—
drugi prispevki,					
davki	3,854.047	5,010.972	130	—	—
delovna skupnost	17,225.833	28,042.753	163	30,163.500	93
okolje, članarine	1,475.135	2,411.400	163	—	—
pospeš. amortizac.	—	20,000.000	—	4,999.998	400
del dohodka					
za obresti	11,400.000	12,343.750	108	12,343.750	100
zavarovalne					
premije	2,061.913	2,598.797	126	—	—
druga plačila	3,486.194	4,938.558	142	—	—
čisti dohodek	97,618.027	163,382.896	167	—	—
osebni dohodki	77,151.636	97,314.688	126	102,110.001	95
za prehrano del.	2,336.206	3,499.188	150	—	—
za stanov. izgrad.	3,075.577	6,790.786	221	7,167.668	95
druga skupna					
poraba	—	3,720.602	—	6,288.998	59
rezervni sklad	2,545.802	4,367.821	172	4,542.755	96
poslovni sklad	12,508.806	47,689.811	381	36,359.752	131
izguba	17,302.634	36,692.860	212	—	—
izguba v substanci	5,311.445	18,979.122	357	—	—
izguba iz dohodka	3,081.852	8,930.334	290	—	—
izguba iz čistega					
dohodka	8,909.337	8,783.404	99	—	—

Celotni izid poslovanja za OZD Železarna Štore je torej v prvem trimesečju pozitiven v skupnem znesku 35,364.772 din. Nekateri ključki, ki se ponujajo iz teh in še drugih podatkov, ki so nam na razpolago, so naslednji:

1. V razmerah dokaj velike gospodarske konjunktore smo uspeli povečati celoten prihodek za 11 %; največje povečanje izkazuje prodaja na jugoslovanskem tržišču — za 30 %, opazno pa je zaostajanje prodaje med TOZD.

2. Porabljena sredstva so se povečala za 2 %, med njimi občutno materialni stroški za ŽS 7 %, v okviru materialnih stroškov pa smo porabili za surovine in material (vložek) ter energijo kar 25 % več kot lani v istem obdobju.

3. Primerjava obeh kategorij s planom pa kaže, da presežemo prodajne vrednosti samo s 15 %, medtem ko stroške celo 20 %.

4. Iz dohodka smo izdvojili po samoupravnih sporazumih, svobodni menjavi dela in zakonskih predpisih za 77 % več kot lani, vendar je v tem presežanju obračunana pospešena amortizacija v znesku 20,000.000 din; če bi jo ne, bi se izdvajanja povečala za 34 %, kar pa je še vedno dosti več, kot je porastel celotni prihodek.

5. Čisti dohodek (ki vsebuje tudi izplačila, ki niso bila realizirana oz. priznana na trgu — izguba!), se je povečal za 67 %, kar bi bilo sicer pozitivno, vendar zaostajamo za planom za 5 %. Največ smo ga porabili za osebne dohodke, ki so v masi porastli za 26 % (celotni prihodek za 11 %).

6. Če vemo, da večina v Železarni Štore združenih TOZD ni uspela ustvariti bistveno več čistega dohodka kot ga je porabila za izplačane osebne dohodke, topli obrok in nekatere sprejete obveze (razen ene TOZD), potem vemo tudi, da bomo morali za izboljšano poslovanje vlagati še veliko napоров.

7. V tistih TOZD pa, ki niso porabile v celoti niti izplačil iz čistega dohodka, niti obveznosti iz dohodka in posebno v TOZD, ki ima trenutno tudi izgubo v substanci (TOZD tovarna traktorjev) pa bodo nedvomno potrebni poleg ukrepov v sami TOZD in OZD tudi energični ukrepi v širši družbeni skupnosti, da bi se stanje lahko izboljšalo.

8. Število porabljenih delovni hur se je v primerjavi z lanskim letom povečalo za 5 %, neto povprečni mesečni osebni dohodek na delavca pa za 28 % in je znašal 6.413 din.

9. Za takšen obseg poslovanja, kot smo ga ustvarili, smo rabili za 22 % več sredstev kot lani oz. 348,381.500 din več, od tega osnovnih sredstev za 16 % več in obratnih sredstev za 28 % več. Od obratnih

sredstev smo imeli ca. 40 % angažiranih v zalogah materiala, polizdelkov in gotovih izdelkov ali v znesku ca. 400,000.000 din. Zaloge sicer ne rastejo pretirano v dinarskem obsegu, čeprav po posameznih TOZD tudi prehitro, vedeti pa moramo, da so predvsem v TOZD jeklarn in valjarn premajhne za normalno dolgoročno poslovanje (gređice).

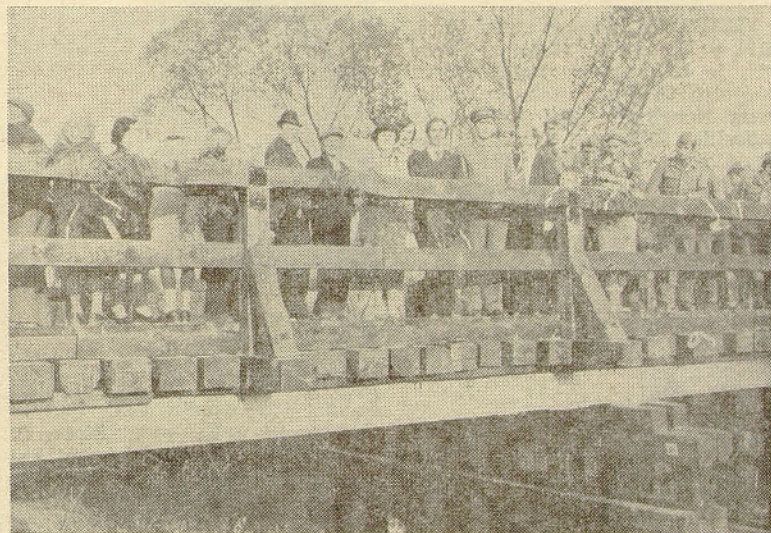
10. Znano je, da OZD Železarna Štore v preteklih letih ni ustvarila dovolj sredstev za obratne namene, s katerimi bi financirala svoje poslovanje, zato smo prisiljeni poslovati pretežno z izposojenimi sredstvi, pa še to so nam odobrena samo kratkoročno. Trenutno smo v obdobju, ko se nadaljuje izposojanje finančnih sredstev zelo omejuje, kar nam lahko povzroči resne motnje v poslovanju v nelikvidnosti. Vidimo pa, da za povečan obseg poslovanja (realizacije, stroški, osebni dohodki ipd.) rabimo tudi večje količine denarja, za kar bodo potrebni še posebni napori.

11. Če skušam zaokroženo podati oceno rezultatov poslovanja, potem lahko rečem, da so vendarle boljši od preteklega leta, a še vedno ne takšni, ki bi zadovoljili naše potrebe po hitrem razvoju (investicije), večanju osebne in družbenega standarda, ki bi krepil našo ekonomsko moč. Prikazane in še druge točke iz poslovanja bodo morale biti predmet podrobnejših analiz in ukrepov, da se opravijo oziroma sanirajo vse tiste slabosti, ki slabijo rezultate ter okrepijo pozitivne silnice nadaljnjega razvoja. Če je to naš skupni cilj, potem se bomo v to borbo vsi aktivno vključili.

Most v Mostah nared!

V zadnji številki glasila smo zapisali, kako poteka gradnja mostu čez Voglajno v Mostah. Most je gotov! Svojemu namenu so ga izročili ob prazniku dela 1. maja. Otvoritev so se poleg domačinov udeleželi tudi predstavniki Krajevne skupnosti Štore, predstavniki Jugoslovanske ljudske armade, predstavniki občinske skupščine Celje ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

Izbrali smo dve, od številnih fotografij ob svečani otvoritvi mostu.

Ali je kaj trden most?

Gostje in graditelji JLA so prvi prešli na drugo stran Voglajne

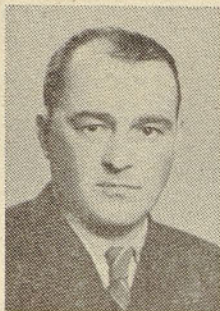
Upokojeni

GUČEK Anton: rojen 5. 2. 1932 — Mrzlo polje, Laško, stanujoč Lazišče 27, se je zaposlil v Železarni Store 2. 7. 1960 v valjarni I kot zakladalec ingotov, kjer je ostal vse do upokojitve. Invalidsko je bil upokojen 12. 3. 1979.

Leta 1968 se je zaposlil v Železarni Store kot brusilec ingotov v jeklarni. Leta 1972 je bil premeščen v službo zavarovanja, kjer je opravljal dela in naloge obhodnega čuvaja vse do 23. 2. 1979, ko je bil invalidsko upokojen.

STOR Ivan: rojen 21. 12. 1918 na Vrheh, Teharje, stanujoč Store 125, je bil najprej zaposlen pri Elektro Celje, leta 1937 se je zaposlil v Železarni Store ter z vmesno prekinitvijo zaradi odhoda v JLA ostal vse do upokojitve v elektroobratu, kjer je opravljal dela in naloge skupinovodje. Dne 12. 3. 1979 je bil redno upokojen.

FRANULIČ Anton: rojen 14. 5. 1914 v Nerežišču, stanujoč Store 138, je bil najprej zaposlen pri podjetju Gradnja ceste in vodovoda Nerežišče. Leta 1946 se je zaposlil v Železarni Store kot delovodja v jeklarni I. Dne 1. 3. 1979 je bil redno upokojen.

KOLAR Vincenc: rojen 25. 1. 1919 v Podgradu pri Sentjurju, stanujoč Podgrad 11, se je najprej zaposlil pri obrtniku Mihi Saleju v Sentjurju. Leta 1957 se je zaposlil v Železarni Store, in sicer v mehanični delavnici kot pomožni delavec in kasneje mazač strojev. Leta 1969 je bil premeščen v skladišče nabave kot čevljar, nato v TOZD GKSG, kjer je ostal vse do upokojitve. Redno se je upokojil 15. 3. 1979.

CVERLIN Franc: rojen 9. 3. 1919 Brestovec, stanujoč Tekačevu 57, se je zaposlil v Železarni Store 15. 7. 1954 v livarni II, leta 1975 se je premestil v nadzorno službo kot vratar, kjer je ostal vse do upokojitve, Dne 12. 3. 1979 je bil redno upokojen.

PODHRAŠKI Alojz: rojen 3. 5. 1918 v Jerčinu pri Šmarju, stanujoč Prožinska vas 88. Od leta 1946 do 1956 je bil zaposlen v Železarni Jesenice, nato se je 14. 11. 1956 zaposlil v naši delovni organizaciji, in sicer v jeklarni kot žerjavovodja. Leta 1958 je bil premeščen v energetske obrate, kjer je ostal vse do upokojitve. Redno je bil upokojen 10. 4. 1979.

KOŽELJ Vinko: rojen 19. 7. 1941 v Podvinu pri Sentjurju, stanujoč Podvine 6, je bil najprej zaposlen v Cinkarni Celje.

100 let valjarstva

V letošnjem letu bo TOZD jeklarn in valjarn praznovala več važnejših obletnic. V valjarni I bomo v mesecu septembru oz. oktobru praznovali 100-letnico valjarstva v Storah oziroma 100-letnico valjarne. Ob tej priliki bomo v valjarni I slavili tudi delovno zmago, ko bo plamenično peč — pudlovko zamenjala moderna korračna peč za ogrevanje gredic. V elektrojeklarni bomo 22. julija ob dnevu praznovanja občinskega praznika in vstaje slovenskega naroda praznovali delovno zmago, ki pomeni za temeljno organizacijo jeklarn in valjarn osnovo za nadaljnje delo, to je dokončno preskrbo z gredicami. Poskusno bo pričela obratovati druga elektroobložna peč firme BBC Švica.

V sestavi naše temeljne organizacije se intenzivno razvija proces hladne predelave jekla v okviru obrata jeklovleka. Obrat je nastal na podlagi potreb jugoslovanskega tržišča in izvoznih usmeritev našega gospodarstva. Količinska proizvodnja 7.000 ton letno se je ustvarjala postopoma, tako da bomo letos slavili 10 let od prve proizvodnje vlečenega jekla. Praznovanje bo organizirano za dan republike, to je v mesecu novembru.

Za vsa praznovanja so določeni odbori, ki imajo dolžnost, da dostojno in vendar v okviru skromnosti pripravijo te, za nas v TOZD in za celotno delovno organizacijo pomembne obletnice.

Balinarji pričeli z redno vadbo

Prizadevni člani balinarske sekcije pri TVD Partizan — Kovanar Store so se 9. maja zbrali na dvosteznem balinišču v Storah in pričeli z redno vadbo. Najprej so si dobro počistili igrišče, ga zvaljali, zravnali, zmarkirali in vse ostalo, kar je nujno za dobro igro.

Baliranje je vsak dan od 17. ure dalje in vsako nedeljo od 9. ure dalje.

T. V.

Balinarji si sami urejujejo igrišče, ker to zahtevno delo ne zapajo drugim

Po končanem delu so si organizirali tekmovanje in s tem otvorili sezono rednih vaj in seveda tudi tekmovanje.

Člani balinarske sekcije si želijo, da bi se v njihove vrste vključilo kar največje število novih članov, zato vabijo vse, ki si želijo prijetno tedensko razvedrilo, da pridejo na balinišče, se javijo predsedniku sekcije tov. Srečku Šoštariču in blagajniku Rudiju Štantetu.

Dopisujte v

Štorski
ŽELEZAR

— Tovariš, odhajate iz podjetja? Prosim vas, izpolnite tale anketni listič, s čemer nam boste pomagali pri planskem, dolgoročnem... reševanju problema delovne sile.

ŠTORSKI ŽELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA STORE — Izhaja enkrat mesečno — Uredniški odbor: Građišnik Frido, Gabršček Jože, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Uršič Rudi, Zelič Franc, ing., Zmahar Ivan — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.